

UKRAINIAN LABOR NEWS

PRINTED AND PUBLISHED WEEKLY BY THE WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, A JOINT STOCK COMPANY, INCORPORATED UNDER THE LAWS OF MANITOBA...

Subscription per year \$4.00

Telephone 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

Газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видає Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, заінкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українським Робітничим Домі, на розі вулиць Прічард і МакГрегор, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St. Winnipeg, Man., Canada.

Редакція за оголошення не відповідає.

ЗМИЛУВАВСЯ БОГ НАД РАКОМ...

В Оттаві заговорили про домініальні вибори. Заговорили в урядових колах, в буржуазних партіях, заговорив сам прем'єр. Буржуазні партії готуються вже до виборів. Телеграма з Оттави від 2 квітня каже, що того дня відбувся в Оттаві кокус ліберальної партії, з якого хоч офіційного звіту не дано, то проте неофіційно відомо, що на ному обговорювалася справа домініальних виборів. Прем'єр, як кажуть, хоч ще не запевнив, чи вибори будуть цього чи 1931 року, то все ж таки наказав своїй партії до виборів готуватися. В тязу дискусії зроблено суггестію, щоб вибори відбулися 25 серпня 1930 року.

Що вибори будуть ще такі цього року, то видно хоч би з того, як наразі всі представники різних буржуазних партій, включаючи й незалежну партію праці, зажурилися безробіттям. До цього часу взагалі ніхто в парламенті справою безробіття, її подоланням безробітних не цікавився, неначе б то до цього часу в Канаді безробіття й не існувало. Аж оце при кінці березня і на початку квітня зажурилися "представники народу" долею безробітних. Коли б березня по цілій Канаді безробітні підняли свій голос протесту проти голоду й нужди, проти системи, що спричинила безробіття й проти тих, що цю систему підтримують, обороняють і її служать, тоді ні ліберали, ні консервати, ні, тимпаче, лейборити — голосу безробітних не чули. Коли ж тільки прем'єр натякнув про домініальні вибори, як в один голос заговорили в парламенті про безробіття ліберали, консервати, прогресисти й лейборити. Буквально — в один голос.

Перший зоглядівся міністер праці Гіна, що безробіття в Канаді не сезонне, що воно почалося не 6 березня, але, коли хочете, то навіть в самі минулорічні живна, а що найважніше, воно не закінчиться з приходом других жив — тож може стати в часі домініальних виборів тою кісткою, на якій уряд Кінга може легко зламати свої зуби. Тож в останніх днях березня міністер Гіна заявив в парламенті, що він має намір предложити в парламенті медичину проти безробіття у формі закону про вісімгодинний день праці й то як для поденних, так і для контрактних робітників. (Подумай, яка велика ласка?)

Добра медицина, тільки... "устарела, голубушка", отак на яких 20 літ застаріла. Бо що ж ти будеш тишити 100,000 безробітних (містер Гіна каже, що в Канаді є 100,000 безробітних) вісімгодинним днем праці, коли вони взагалі тої праці немають. Розуміється, міністер праці хоче показати, що він справді працює тоді, коли 100,000 робітників не працюють, хоче показати, що він працює як раз для користі тих і за тих, що не працюють. Він хоче показати, що коли він через парламент встановить закон про 8-годинний день праці, тоді, при скороченні дня праці, більше робітників дистануть роботу.

"Змилувався бог над раком та дав йому очі", але не з того боку... Сінар, Сінар і багато інших великих капіталістичних компаній Канади, вся вугільна промисловість, давно вже перейшли на 8-годинний день праці. Та зараз річ не в тім, що в багатьох галузях канадської індустрії вже встановлено 8-годинний день праці, а річ в тім, що більшість канадської індустрії зараз працює по два-три дні на тиждень. Отже теплий кожух міністра Гіна... соціал-демократичний можна сказати кожух — але в сучасних умовах економічної кризи він зовсім не для безробітних шитий.

Містер Гіна і Вудсворт також винайшли, що в Канаді є безробіття. І то винайшли вони його 1 квітня! Дехто каже, що хтось їх здурив 1 квітня "April Fool", а нам здається, що то вони здуривши, що наближаються домініальні вибори, хочуть зробити з безробітними "April Fool", показати їм, що вони за них в домініальному парламенті боролися, тобто хочуть їх здурити.

Не тільки міністер праці Гіна, не тільки консерват Мейсон або прогресист Гарленд, але й лейборити Гіна і Вудсворт до 1 квітня не знали, що в Канаді є безробіття, іншими словами, поки не стали перед перспективою недалеких домініальних виборів.

Чим же думують вони лікувати безробіття? Щоб його лікувати треба знайти причину — звідки воно береться. Вудсворт найшов. Він викрич, що безробіття в Канаді є тому, що сюди везуть імміграцію. Коли так, то легка медицина: спинити імміграцію до Канади. Та бо ми знаємо, що до Злучених Держав імміграція спинена, а проте там є шість мільйонів безробітних. Ми не чули, щоб до Німеччини, або до Англії хала імміграція, а з останньої ще й до Канади та до Австралії що року вивозять десятки тисяч робітників, а проте в Англії по урядовим даним є півтора мільйона безробітних.

Що ж радить Вудсворт проти безробіття? Він каже, що не бачить причини, чому б в Канаді не встановити сталої економічної комісії, яка розглядала б положення. Коли така комісія з якихось причин є небажаною (Кому? Капіталістам?), то встановити спільний парламентарний комітет, який працював би в часі парламентарних вакацій. На таку медицину спромігся Вудсворт.

Містер Гіна розв'язує справу "радикальніше". Він перш всего винайшов, що "безробіття є нині найважливішим питанням в країні". Друге — коли парламент не є відповідальний за

него легально, то в кожному разі морально. Третє — тому що Бритиш Норт-Америка Ект віддає безробіття провінціям, то Гіна є той думки, благодать для тих, які зовсім праці не стоять "Б.Н.А." переставити на "Б.А.Н."

Що це може безробітним — це лейборитська тайна. Взагалі лейборити в парламенті допомагають буржуазним партіям товкти воду в ступі й то тільки тому, що запахло виборами. Ми знаємо, як на ділі трактують безробітних незалежна партія праці у Вінніпегу, Брендоні і в інших місцевостях Канади. Ми знаємо, як "робітничий" уряд МакДоналда розв'язав безробіття в Англії. Ми зараз читаємо, що лейборитський трейд-юніонний лідер, Торнер, коли капіталісти в Манчестері знизили робітникам платню, то він передав справу для посередництва біскупові й то сам його запросив.

Не тому Гіна і Вудсворт заговорили в парламенті про безробітних, що вони їх обходять, а тому, що наближаються вибори й треба з чимсь перед робітниками виказатися. Не тому міністер праці Гіна заговорив про 8-годинний день праці, що це якась велика, благодать для тих, які зовсім праці не мають, а тому щоб 8-годинним днем осладити виборчого коника. Робітникам треба добре прислухатися, що ті пташки шебечуть і до виборів готуватися по своєму. Ні Гіна, ні Гіна з Вудсвортом і ніяка інша із буржуазних партій безробіття не усунуть, а навіть не полекшать. Система, яку вони підтримують, обороняють, йде своїм шляхом, вона гонить робітників з фабрики на вулицю. Ту систему треба змінити, а її змінити тільки класово-свідомі робітники і не парламентарним шляхом.

БУДУЙТЕ ОРГАНІЗАЦІЮ МІЖНАРОДНОЇ РОБІТНИЧОЇ ДОПОМОГИ.

Кілька тижнів тому 42 робітників, які репрезентували 30 робітничих тіл, зібралися в Торонто в цілі заснування в Канаді на всеревау скалю Організації Робітничої Допомоги.

Зростаючий атак панської класи на обставини робітників, як також зростаюча боротьба робітників за подішенням своїх обставин і проти капіталізму, роблять цю організацію konieczною, головни в теперішнім часі, і цей рух повинен знайти попертя в кожного робітника. Це буде більш зрозумілим, коли ми застаномоси над цілями і історією Міжнародного Руху Робітничої Допомоги.

Міжнародна Робітнича Допомога була організована в 1921 році на міжнародно скалю. Перший кліч о поміч видано в часі голоду в Радянським Союзі, де 40 мільйонів людей терпіли голод. В тім часі, коли цілий капіталістичний світ хотів знищити Радянський Союз, позваляючи його робітникам і селянам вмирати з голоду, Міжнародна Робітнича Допомога видала кліч солідарности до робітників світа. В своїй відозві вона виказала, що помагаючи Радянському Союзі, міжнародна робітнича клася допомога сама собі. На цей заклик Рад Союзу зачали негайно прихилити відповіди від робітників з цілого світа. Зачали формуватися робітничі комітети, які опісля перемінилися в Міжнародно Робітничу Допомогу. В Америці і Канаді ці комітети були знані під назвою Прихилів Радянської Росії.

Кінець війни привів мільйони робітників в Австрії і Німеччині над бері голоду і загрожував їхній силі опору. На поміч такої ситуації прийшла Міжнародна Робітнича Допомога і піднесла дух робітників об'єднуючи всіх класово свідомих робітників і їхніх приятелів міжнародно в допомоговий роботи. Підчас землетрусу в Японії МРД знову прийшла на поміч японським опущеним робітникам. Таксамо діяльною показалася МРД підчас китайського голоду. Підчас майнерського страйку в Англії МРД збрала на поміч майнерам \$2,500,000. Підчас свогоого вісімлітнього існування МРД збрала поверх 9 мільйонів доларів від робітничих приятелів. Міжнародне колективне і індивідуальне членство МРД начислає около 8 мільйонів помімо всіх атаків соціал-демократів і ворогів робітничої класи.

МРД є міжнародною організацією опертною не на ласці, але на братерській допомозі робітників робітникам. Так той

економічного занепаду, з своїм маршовим безробіттям по цілій Канаді, доказав, як безпощадно буржуазія буде боротися проти робітників в їхніх справах дістати хліба для себе самих і їхніх фамілій. Вже вибухло кілька страйків так званих "реалізових" робітників у Венкувері і в околицях Едмонтона. МРД мусить стати сильною організацією в Канаді.

Помімо цих всіх невдарадних обставин, більшість робітників в Канаді остається ще неорганізованою. Канадійські бюрократи АФП, провідники Всеканадійського Конгресу Праці і інших реакційних робітничих організацій не хочуть організувати неорганізованих. Замість цього, вони на кожному кроці зраджують робітників і продають їх при допомозі своєї програми співпраці клас.

МРД хоч непартийна і неполітична організація, є збудована на трітнім фундаменті класової солідарности і відіграє велику роль в допомозі організуванню неорганізованих, а головни помагає нефаховим і напіфаховим робітникам в їхній боротьбі за юнію і за країні обставини. Вона піднесе їх дух солідарности, помагаючи всім

СОЦІАЛ-РЕФОРМІСТСЬКА КЛІКА.

У Вінніпегу відбувся мітинг соціал-реформістської кліки жінок, які є прихильницями шовіністичної Незалежної Партії Праці. Ця група, яка є цілком відрубана від мас, ілюструє ту глибину, в якій потонули соціал-реформісти і їхню спільну барву з соціал-фашистами Європи. Сема "Соціална і Економічна Конференція Жінок Лейборитів Канади" (яка, як це говорить її назва, не є всереваюю організацією) цікавилася через три такі намірені прихильницями робітничої класи в її боротьбі.

В Злуч. Державах МРД брала активну участь підчас страйку в Пасайку, помагала через цілий рік героїчним страйкерам текстильникам опиратися проти босів і робітничих зрадників. В серіях страйків в майнах м'якого вугілля Пенсильванії, Огайо і в інших місцевостях, МРД зробила для майнерів велику прислугу в їхній упертій боротьбі проти вуглевих баронів і проти корупційного лідерства Злуч. Майнерів Америки. МРД брала активну участь в гастронських страйках і втримував сотні страйкерів і їхні фамілії в шатрах, коли неміщесердні боси і хіня поліція викинули їх з комфамілій хатів. За участь, яку МРД брала в боротьбі текстильних робітників, стягнула вона на себе ненависть пануючої американської класи, але своєю активністю в боротьбі вона позискала тисячі робітників на свою сторону. Гастронія дала Америці свій класичний приклад бруталности босівської класи і задемонструвала найкраще потребу МРД. Зростаючі боротьби робітничої класи в цім періоді, коли світові імперіалісти мобілізуються до війни, головни до війни проти першої робітничо-селянської Республіки, Радянського Союзу; в часі, коли світова економічна криза загрожується і маніфестує себе у величезних арміях безробітних; в часі посиленої боротьби проти прискороеної системи праці, раціоналізації, обнищення заробітної плати і т. ін., вказують на konieczну потребу такої організації, як МРД.

Канадійські робітники вже перебули гіркий досвід в загостреній класовій боротьбі. Через останніх кілька років вихли серії страйків проти раціоналізації і знижки плати. Страйк робітників Нейшинал Стіл Кар в Гемілтоні, у вересні 1929 року, під проводом лівого крила, був великою лекцією для канадійських робітників взагалі щодо konieczности допомоги на всеревау скалю новий хвилі бевості робітників, як також щодо konieczної потреби всереваюї допомогової організації, яка негайно зареагувала б на страйковою ситуацію. Страйк лісових робітників останнього листопада є другим прикладом зростаючої хвилі боротьби. Багато ще гостріших боїв висуваються на горизонті. Теперішній період

ції і шовінізму; робітничі індустрії, невільниці раціоналізації, страждаючі жінки бідних фармерів, визискувані невільничі ресторани та пральні, були зігноровані в правдивий реформістський звичай. Жіноча Секція ТУРФДім, отримавши відомости, що членкині жінвдіаду в Едмонтоні отримали запрошення на конференцію, вислала лист, в яким нап'ятувала мету і завдання конференції "як колоди на дорозі дальшого розвитку політичного освідомлення працюючої класи". Жіноча Секція ТУРФДім заявила свою готовність об'єднатися з робітницями Канади до боевої організації і класової боротьби, але нап'ятувала такі вирази як "фемінізм" і "пацифізм" на конференції.

Цей лист був однією з дорозовою і боевою нотою у всіх нарадах. Все ж таки явимо, що наша партія в своїм рішенні не орієнтуватися на співпрацю з таким багном реакції, як ця конференція і виступаючи з яною програмою організування жінок робітниць до боротьби проти імперіалізму під прапором партії, поступила крок вперед на дорозі розвитку боевого руху працюючого жіноцтва.

Успішна мобілізація всіх сил лівого крила в справі жіночої делегації до Радянського Союзу буде найкращою відповіддю на дальші вислови банкротства і реакції зі сторони соціал-імперіалізму і парламентарного ідоцтва в західній Канаді. Жінвдіади ТУРФДім мусять скріпити свої старання в придбанні фондів для жіночої делегації до Радянського Союзу і помогти покласти підвалини для будови революційної організації робітниць, яка побідить такі спроби, як ця псевдо-конференція, що мала на цілі повести робітниць в багно кооперативу з буржуазією.

Леслі Моррис.

СМІХ КРІЗЬ СЛІЗОСИ.

(Подаємо за львівською газетою "Сила".)

ЩЕ ПРО НЕДІЛЮ... Чи це хмара з вітром бється, чи це дитячо з чортом дрється, чи в податки перун тріс; чи в залупі масні очка, чи два яйця канеста квочка, чи зломивсь небезний віз? Чи настав мир між бабами, які стали кілками та піднявся жіночий рух; чи жандарми присмирніли, з селянами

ще й Зарічний так біжить... Ось він вже є! Кум, Михайло, добрий кум як біблійний Авакум: він все видить, він все знає, де не треба — там ніс п'хав; від напасті не пропасти; не додасть, де могла вкрасти; по хлітах віццю бродить, одним бреше, других зводить; не старий, — сорок два роки, а "політик" на два боки: плєбанія, постерунок, куку — в руку, добрий трунок, — а що в носі мухи має — тож і мене не минає.

— Шкода, куме, що ви лиці не пришкавдили, про нового дитя в церкві єгомось казали. Зразу стали помаленьку, масно підходили, а потому, як почали, поперек гатити, як пустили вітрак з вітром, як заверещали аж "сестриці-непорочні" з страху присидали. І хоч так "позагумени", — та ми всі пізнали, що це про вас та і на вас єгомось кричали. Вно відали, що зявилась в вашій хаті, "Сила" та дросили, щоби її божа сила вбила! Хто ту "Силу" візьме в руки та ще й прочитає, — того певно ад кромешний по смерті чекає! Хто ту "Силу" пустить в хату і буде ширити, — тому смолу пригорішми прикажуть носити! Гопіть, люде! — так казали — то ту "Силу" з хати, бо, інше, вам за кару, неба не видати! Ви, слухайте того слова, що і вам голушю та читайте ті газети, що я вам приношу. Закрпайте у гріб "Силу" та приваліть камінь, щоб пропала, щоб згинула! Хай так буде! Амині!

— Всі "сестриці-непорочні" смиренно каякнули, ну — а мольдь та ще дехто із церкви дмухнули, бо пізнали, що та "Сила", — це їх сила, вітха, — то ж хай живе наша "Сила" — ну і Максим Стріха!

Не знаю, як там де у вас, бо в наших сторонах місячні такі сухі, що й смик засох старому Семковим-музиці. Бувало, гей-гей! по всіх селах: музики, крики, спів, гоїчки, за гроша вилась — за сім п'яний, — тарак! — по носі, плач і зойки, потім "образа", меценаси за гроші по судах водили, в суді годились, цідувались, на згоду пили й знова били.

Бувало чергою до ксьондза один за другим співни-дмухав, єгомось шепнув "паки-паки", гроші в кулак "на шасте" хував.

Дружби не раз як отамани, шапки на бакпир, міна горда, страху селови наганяють немов яка дикусська орда...

... А нині?... Нині, бідно, сумно. Замість музик — собаки вийють, замість сватів — йде секвістратор, під плаотом чужі свині риють.

Ба, — але чому? Не лиш дядо, що біда вється на полі і загаті, але й тому, що у селі стали в свідомості багаті!

Вже сьогодні хіба досить, рещту на пізніше, як доживу, то напишу більше і ширше. Кого треба, — то похваляю, щоб мішно держався, щоб боронив землю, волю, ворогам не здався! Хто заслужав, — то смарую право чи без права так, як цього вимагає працююча справа, — справа всіх тих, що у труді терплять зайдні муки, котрим з праці умагають мольдисті руки.

Не будете хіба гнівні, що я не по-панськи, лише ріжу просто-з-моста, от-так по селянськи. Без пардону наговорю гірких слів пів міха, — маю право, бо я старий та ще й

Максим Стріха.

ЗБОРИ ПЕРШОЇ СОТКИ!

В неділю, 6. квітня, в 10-ій годині рано відбується в Укр. Роб. Домі у Вінніпегу збори тої сотки, що зголосялася в члені робітничих організацій в неділю, 30 березня. Закликаємо на ці збори всіх, хто бавав стати членом робітничих організацій!

СТАВАЙТЕ ЧЛЕНАМИ РОБІТНИЧО-ФАРМЕРСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ!